

26. АДВЕНТИСТИТЕ ОТ СЕДМИЯ ДЕН ВЯРВАТ...

Заплатата на греха е смърт. Но Бог, Който единствен е безсмъртен, ще даде вечен живот на Своите изкупени. До този ден смъртта е несъзнателно състояние за всички хора. Когато Христос, нашият живот, се яви, ВЪЗКРЕСЕНИТЕ и ЖИВИТЕ ПРАВЕДНИ ще бъдат прославени и грабнати да посрещнат своя Господ. Второто възкресение, възкресението на нечестивите, ще стане хиляда години по-късно. (Рим. 6:23; 1 Тим. 6:15, 16; Екл. 9:5, 6; Пс. 146:3, 4; Йоан 11:11-14; Кол. 3:4; 1 Кор. 15:51-54; 1 Сол. 4:13-17; Йоан 5:28, 29; Откр. 20:1-10.)

СМЪРТ И ВЪЗКРЕСЕНИЕ

 ИЛИСТИМСКАТА АРМИЯ ВЛИЗА в Сунам, разполага своя стан и се приготвя да атакува Израел. Цар Саул, настроен съвсем неоптимистично, установява израелската армия близо до планината Гелвие. В миналото уверението за Божието присъствие е давало възможност на Саул безстрашно да води Израел против неприятелите. Но той се е отклонил от служенето на Бог. Когато царят изменник се опитва да се свърже с Бог, за да узнае какъв ще е изходът от предстоящата битка, Той отказва да му отговори.

Зловещият страх от непознатото утро тегне върху Саул. Ако само Самуил е тук! Но Самуил е мъртъв и не може вече да го посъветва. Или може би може?

Като намира дома на една врачка, изплъзнала се от по-раншния лов на вещици, възвишеният цар се унижава да се осведоми чрез нея за изхода на предстоящата битка. Той моли: „Самуил ми извикай“. По време на сеанса медиумката вижда „бог, който излиза от земята“ (вж. 1 Ц. 28:11, 13). Този дух информира нещастния цар, че не само Израел ще загуби

войната, но и той, и синовете му ще бъдат убити.

Предсказанието е вярно. Но духът на Самуил ли е дал предсказанието? Как може един медиум, осъден от Бог, да има сила над духа на Самуил – Божия пророк? И откъде идва Самуил? Защо неговият дух излиза „от земята“? Какво причинява смъртта на Самуил? Ако духът, който говори на Саул, не е Самуиловият, кой е той? Нека видим какво учи Библията по въпроса за смъртта, за свързването с мъртви и за възкресението.

БЕЗСМЪРТИЕ И СМЪРТ

Безсмъртието е качество или състояние, при което човек не подлежи на смърт. Преводачите на Писанието употребяват думата безсмъртие, за да преведат гръцките думи *athanasia*, „безсмъртие“, и *aptharsia*, „нетленност“. Как това понятие се отнася за Бог и за човешките същества?

Безсмъртие. Писанието казва, че вечният Бог е безсмъртен (1 Тим. 1:17). Всъщност Той „сам притежава

безсмъртие" (1 Тим. 6:16). Той е несътворен, самосъществуващ, няма начало и край (вж. гл. 2 на тази книга).

Писанието никъде не описва безсмъртието като качество или състояние, което човек – или неговата „душа“, или неговият „дух“ наследяват. Термините, обикновено преведени „душа“ и „дух“... се срещат в Библията повече от 1600 пъти, но никога във връзка с думите „безсмъртен“ или „безсмъртие“ (вж. гл. 7 на тази книга).¹

За разлика от Бог човешките същества са смъртни. Писанието сравнява живота им с „пара, която се явява и после изчезва“ (Як. 4:14). Те са „плът, вятър, който прехождат и не се връща“ (Пс. 78:39). Човек „цъфти като цвят и се покосява; бяга като сянка и не се държи“ (Йов 14:2).

Между Бог и човешките същества съществува огромна разлика. Бог е безграничен, те са ограничени. Бог е безсмъртен, те са смъртни. Бог е вечен, те са преходни.

Условно безсмъртие. При сътворението „Бог създаде човека от пръст от земята и вдъхна в ноздрите му жизнено дихание; и човекът стана жива душа“ (Бит. 2:7). Описанието на сътворението разкрива, че човечеството получава живота си от Бог (Д.А. 17:25; Кол. 1:16, 17). Изводът от този основен факт е, че безсмъртието не е вродено в човека, то е Божи дар.

Когато създава Адам и Ева, Бог им дава свободна воля – възможност за избор. Те могат да се покоряват или да не се покоряват. Продъл-

жителността на живота им зависи от постоянното послушание към Божиата воля. Притежаването на дара на живота е условно.

Бог старателно предупреждава за условието, при неспазване на което те биха загубили този дар – ако ядат от „дървото за познаване на доброто и злото“. Бог ги предупреждава: „Когато ядеш от него, непременно ще умреш“ (Бит. 2:17).²

Смъртта – заплата на греха.

Срещу Божието предупреждение, че непослушанието ще причини смърт, Сатана твърди: „Никак няма да умрете“ (Бит. 3:4). Но след като престъпват Божиата заповед, Адам и Ева откриват, че заплатата на греха наистина е смърт (Рим. 6:23). Грехът им ги довежда до присъдата: Ще се „върнеш в земята, защото от нея си взет; понеже си пръст и в пръстта ще се върнеш“ (Бит. 3:19). Тези думи не говорят за продължаване на живота, а за неговото прекратяване.

Като изрича присъдата, Бог прегражда пътя на съгрешилата двойка към дървото на живота, за да не може „да яде и да живее вечно“ (Бит. 3:22). Това показва ясно, че безсмъртието, обещано при условие на послушание, е загубено чрез греха. Сега те стават смъртни, подвластни на смъртта. И защото Адам не може да предаде на децата си безсмъртието, което вече не притежава, „смъртта мина във всички човеци, понеже всички съгрешиха“ (Рим. 5:12).

Единствено Божиата милост запазва Адам и Ева от незабавна

смърт. Божият Син предлага да даде живота Си, за да имат те друга възможност, втори случай. Той е „Агнецът, заклан от създаването на света“ (Откр. 13:8).

Надежда за човечеството.

Макар да се раждаме смъртни, Библията ни насърчава да търсим безсмъртието (вж. Рим. 2:7). Исус Христос е изворът на това безсмъртие: „Божият дар е вечен живот в Христос Исус, нашия Господ“ (Рим. 6:23; 1 Йоан 5:11). Той „унищожи смъртта и извади наяве живот и безсмъртие“ (2 Тим. 1:10). „Както в Адам всички умират, така и в Христос всички ще живеят“ (1 Кор. 15:22). Сам Христос казва, че Неговият глас ще отвори гробовете и ще възкреси мъртвите (Йоан 5:28, 29).

Ако Христос не е дошъл, положението на човека би било безнадеждно и всички, които умират, биха били загубени завинаги. Йоан казва: „Защото Бог толкова възлюби света, че даде Своя единороден Син, за да не погине нито един, който вярва в Него, но да има вечен живот“ (Йоан 3:16). Вярата в Христос премахва не само наказанието за греха, но и осигурява за вярващите безценния дар на безсмъртието.

Христос „извади наяве живот и безсмъртие чрез благовестието“ (2 Тим. 1:10). Апостол Павел уверява, че Светото писание те прави „мъдър за спасение чрез вяра в Христос Исус“ (2 Тим. 3:15). Тези, които не приемат евангелието, няма да получат безсмъртие.

Получаване на безсмъртие.

Апостол Павел описва момента на даряване на безсмъртието: „Ето, една тайна ви казвам: Не всички ще починем, но всички ще се изменим, в един миг, докато трепне око, при последната тръба; защото тя ще затръби и мъртвите ще възкръснат нетленни, и ние ще се изменим. Защото това, тленното, трябва да се облече в нетление, и това, смъртното, да се облече в безсмъртие ... тогава ще се сбъдне писаното слово: „Погълната бе смъртта победоносно“ (1 Кор. 15:51-54). Това показва много ясно, че Бог не дарява безсмъртие на вярващия при смъртта му, а при възкресението, когато „последната тръба“ затръби. Тогава „това, смъртното, ще се облече в безсмъртие“. Йоан казва, че получаваме дара на вечния живот, когато приемаме Исус за наш личен Спасител (1 Йоан 5:11-13), но действителното осъществяване на този дар ще стане, когато Христос се завърне. Само тогава ще се променим от смъртни в безсмъртни, от тленни в нетленни.

ЕСТЕСТВОТО НА СМЪРТТА

Ако смъртта е прекратяване на живота, какво казва Библията за състоянието на мъртвия? Защо е важно християнинът да разбира това библейско учение?

Смъртта е сън. Смъртта не е пълно унищожаване; тя е само състояние на временно безсъзнание, докато човекът чака възкресението.

Библията често нарича това междинно състояние смърт.

Като говори за смъртта на Давид, Соломон и други царе на Израел и Юда, Старият завет ги описва като заспали с бащите си (3 Ц. 2:10; 11:43; 14:20, 31; 15:8; 2 Лет. 1:1; 26:23 и т. н.). Йов нарича смъртта сън (Йов 14:10-12), също Давид (Пс. 13:3), Йеремиа (Йер. 51:39, 57) и Даниил (Дан. 12:2).

Новият завет използва същата образност. Като описва състоянието на Яировата дъщеря, която е умряла, Исус казва, че тя спи (Мат. 9:24; Марк 5:39). Той потвърждава същото и за починалия Лазар (Йоан 11:11-14). Матей пише, че „много тела на починали светии бяха възкресени... след Неговото възкресение“ (Мат. 27:52), а говорейки за мъченичеството на Стефан, Лука пише, че той „заспа“ (Д.А. 7:60). Павел и Петър също наричат смъртта сън (1 Кор. 15:51, 52; 1 Сол. 4:13-17; 2 Пет. 3:4).

Библейското представяне на смъртта като сън явно съответства на нейното естество, както показват следните сравнения: (1) спящите са в безсъзнание. „Мъртвите не знаят нищо“ (Екл. 9:5); (2) в съня съзнателното мислене прекъсва. „Излезе ли духът му... в същия този ден загиват намеренията му“ (Пс. 146:4). (3) сънят прекратява всяка дейност. „Няма нито работа, нито замисъл, нито знание, нито мъдрост в гроба, където отиваш“ (Екл. 9:10); (4) сънят ни разделя от будните, както и от тяхната дейност. „Нито ще имат вече някога дял в нещо, което става

под слънцето“ (ст. 6); (5) при нормален сън чувствата са пасивни. „И любовта им, и омразата им, и завистта им са вече изгубени“ (ст. 6); (6) в сън хората не хвалят Бог: „Мъртвите не хвалят Господа“ (Пс. 115:17); (7) сънят предполага събуждане: „Иде час, когато всички, които са в гробовете, ще чуят гласа Му и ще излязат“ (Йоан 5:28, 29).³

Човекът се връща в пръстта. За да разберем какво става с човека при смъртта, трябва да знаем от какво е съставено неговото естество. Библията описва човека като органично единство (вж. гл. 7 на тази книга). Понякога използва думата душа, за да обозначи цялата личност, а в други случаи – склонностите и емоциите. Но това не учи, че човекът се състои от две отделни части. Тялото и душата съществуват само заедно; те формират едно неделимо обединение.

При сътворението на човека от пръстта на земята (земните химически елементи) и от диханието на живот Бог създава живо същество или душа. Адам НЕ ПОЛУЧАВА душа като нещо отделно, той СТАВА жива душа (Бит. 2:7, вж. също гл. 7 на тази книга). При смъртта става обратното: пръстта на земята минус диханието на живота се получава мъртъв човек или мъртва душа, без никакво съзнание (Пс. 146:4). Елементите, от които е съставено тялото, се връщат в земята, откъдето са дошли (Бит. 3:19). Душата, отделена от тялото, няма съзнателно съществуване и ни-

кой цитат от Библията не загатва, че душата остава жива като съзнателно същество. Наистина „душата, която греши, ще умре“ (Йез. 18:20).

Жилището на мъртвите.

Мястото, където мъртвите отиват, Старият завет нарича sheol (на евр.), а Новият завет – hades (на гр.). В Писанието sheol най-често означава гроб.⁴ Смисълът на hades е сходен с този на sheol.⁵

Всички мъртви отиват там (Пс. 89:48) – и праведните, и нечестивите. Яков казва: „Ще слеза... в гроба [sheol]“ (Бит. 37:35). Когато земята отваря „устата си“, за да погълне нечестивия Корей и неговите сподвижници, те слизат „живи в ада [sheol]“ (Чис. 16:30).

При смъртта sheol приема цялата личност. Когато умира, Христос влиза в гроба (hades), но при възкресението душата Му напуска гроба (hades), (Д.А. 2:27, 31, или sheol, Пс. 16:10). Когато благодари на Бог за оздравяването си, Давид засвидетелства, че неговата душа е спасена от гроба [sheol] (Пс. 30:3).

Гробът не е място на съзнателно състояние.⁶ Тъй като смъртта е сън, мъртвите остават в състояние на безсъзнание в гроба до възкресението, когато гробът (hades) ще предаде своите мъртви (Откр. 20:13).

Духът се връща при Бог. Въпреки че тялото се връща в пръстта, духът се връща при Бог. Соломон казва, че при смъртта „пръстта [се

връща] в земята, както е била, и духът се [връща] при Бога, Който го е дал“ (Екл. 12:7). Това е вярно както за нечестивите, така и за праведните.

Мнозина са мислили, че този стих доказва съществуването на личността след смъртта. Но в Библията нито еврейският, нито гръцкият термин за дух (ruach и pneuma) се отнасят за интелигентно същество, способно да живее съзнателно отделно от тялото. По-скоро тези термини се отнасят за „диханието“ – искрата на живота, принципа на живота, който оживотворява, вдъхва живот на животни и на човешки същества (вж. гл. 7 на тази книга).

Соломон пише: „Каквото постига човешките синове, постига и животните: една участ имат; както умира единият, така умира и другото. Да! Един дух [ruach] имат всичките; и човек не превъзхожда в нищо животното... Всички отиват на едно място; всички са от пръстта и всички се връщат в пръстта. Кой знае, че духът [ruach] на човешките синове възлиза горе и че духът [ruach] на животното слиза долу, на земята?“ (Екл. 3:19, 20, 21). И така, според Соломон при смъртта няма разлика между духа на човека и духа на животното.

Твърдението на Соломон, че духът (ruach) се връща при Бог, който го е дал, показва, че това, което се връща при Бог, е жизненият принцип, който Той е вдъхнал. Нищо не показва, че духът или диханието е съзнателно лице, отделно от тялото. Този ruach може да се смята за равен с „жизнено дихание“, което

Бог вдъхва в човека, за да оживи безжизненото му тяло (Бит. 2:7).

Единство в Писанията. Честни християни, които не изучават изцяло учението на Библията за смъртта, не разбират, че смъртта е сън до възкресението. Те приемат от някои стихове идеята, че духът или душата съществуват съзнателно след смъртта. Внимателното изучаване на този въпрос разкрива последователното учение на Библията, че смъртта прекъсва съзнанието.⁷

Спиритуализъм. Ако мъртвите са напълно безчувствени, с кого или с какво се свързват медиумите?

Честният човек ще признае, че поне някои от тези явления са измама, но не винаги е така. Явно е, че има някаква свръхестествена сила – спиритуализмът. Какво казва Библията по този въпрос?

1. Основа на спиритуализма. Спиритуализмът води началото си от ПЪРВАТА ЛЪЖА на Сатана към Ева: „Никак няма да умрете“ (Бит. 3:4). Неговите думи са първата проповед за безсмъртие на душата. Днес по целия свят различни религии несъзнателно повтарят тази измама. За мнозина Божествената присъда „душата, която греши, тя ще умре“ (Йез. 18:20) е обърната и означава „душата, дори да съгрешава, ще живее вечно“.

Това погрешно учение за естествено безсмъртие е довело някои

до убеждението за съществуване на съзнание в смъртта. Както видяхме, подобни мнения противоречат пряко на библейското учение по този въпрос. Те са въведени в християнската вяра от езическата философия – особено тази на Платон – по време на голямото отстъпление (вж. гл. 13 на тази книга). Тези вярвания са станали преобладаващ възглед на християнството, запазен и до днес.

Вярването, че мъртвите са в съзнание, е подготвило много християни да приемат спиритуализма. Ако мъртвите са живи и са в присъствието на Бог, защо да не се връщат на земята като служещи духове? И ако е така, защо да не се опитваме да се свързваме с тях, за да ни съветват и наставляват, да предотвратяват нещастията ни или да ни утешават в скръб?

Предлагайки тази линия на разсъждение, Сатана и неговите ангели (Откр. 12:4, 9) установяват канал за съобщение, чрез който да прокарват своята заблуда. В спиритуалистическите сеанси сатанинските духове изпълняват ролята на мили покойници, донасяйки желаната утеха и увереност на живите. Понякога предсказват бъдещи събития, които, след като се докажат за верни, се приемат за реални. Тогава опасните ереси, които проповядват, придобиват патината на достоверност, макар остро да противоречат на Библията и Божия закон. Така, премахвайки бариерите срещу злото, Сатана може свободно да води хората далеч от Бог към сигурна гибел.

2. Предупреждение против спиритуализма. Никой не трябва да бъде мамен от спиритуализма. Библията обявява ясно неговите претенции за фалшиви. Както видяхме, тя учи, че мъртвите нищо не знаят, че лежат без съзнание в гроба.

Библията забранява строго всеки опит за свързване с мъртвите или със света на духовете. Тя казва, че онези, които твърдят, че разговарят с мъртвите, както спиритуалистичните медиуми правят днес, всъщност се свързват със „зли духове“, които са „бесовски духове“. Господ казва, че тези контакти са мерзост и онези, които ги вършат, трябва да бъдат наказани със смърт (Лев. 19:31; 20:27; Вт. 18:10, 11).

Исая сполучливо изразява глупостта на спиритуализма: „И когато ви кажат: Допитвайте се до запитвачите на зли духове и до врачовете, които шепнат и мърморят, отговорете: Не трябва ли един народ да се допита до своя Бог? Ще прибегне ли при мъртвите заради живите? Нека прибегнат при закона и при свидетелството! Ако не говорят според това слово, наистина няма зазоряване за тях“ (Ис. 8:19, 20). Само ученията на Библията могат да предпазят християните от тази погубваща измама.

3. Прояви на спиритуализма. Библията изброява някои спиритуалистични дейности, извършвани от магьосниците на Фараона, от астролозите и чародеите на Ниневия и Вавилон, от врачките и медиумите в

Израел. Тя осъжда всички. Един пример, с който започнахме тази глава, е сеансът, по време на който врачката в Ендор извиква дух за Саул.

Писанието казва: „Саул се допита до Господа; но Господ не му отговори – нито чрез сънищата, нито чрез Урим, нито чрез пророци“ (1 Ц. 28: 6). Бог няма никакво участие в това, което се случва в Ендор. Саул е измамен от демон, който се представя за мъртвия Самуил; той никога не вижда истинския Самуил. Врачката вижда фигурата на старец, докато Саул само „разбра“ или стига до заключението, че това е Самуил (ст. 14).

Ако трябва да повярваме, че този дух наистина е Самуил, тогава е редно да приемем, че врачки, магьосници, некроманти, спиритуалисти или медиуми могат да повикват праведните мъртви, където и да отиват, когато умрат. Трябва да приемем също, че благочестивият Самуил е бил в съзнание в земята, понеже старецът „възлезе из земята“ (ст. 13).

Този сеанс причинява на Саул отчаяние, отнема му всяка надежда. На следния ден той се самоубива (1 Ц. 31:4). Така нареченият Самуил бил предсказал, че в този ден Саул и синовете му ще бъдат убити (1 Ц. 28:19). Ако е бил прав, щяхме да заключим, че след смъртта си непокорният Саул и праведният Самуил живеят заедно. Вместо това трябва да заключим, че паднал ангел е осъществил измамните събития, случили се по време на сеанса.

4. Последната измама. В миналото спиритуалистичните явления били ограничени в областта на окултизма, но напоследък спиритуализмът приема „християнски“ вид, за да може да мами и християнския свят. Като твърди, че приема Христос и Библията, спиритуализмът става още по-опасен враг на вярващите. Неговото действие е фино и измамно. Чрез влиянието на спиритуализма „Библията се тълкува по начин, който се харесва на необновеното сърце, докато нейните най-тържествени и важни истини се отхвърлят като ненужни. Говори се за любовта като главно качество на Бог, обаче тя бива понижена до слаба сантименталност, която прави малка разлика между доброто и злото. Справедливостта на Бог, Неговото осъждане на греха, изискванията на Неговия свят закон не се уважават. Народът бива поучаван да смята десетте Божи заповеди като мъртви букви. Приятни, пленителни басни омайват чувствата и карат хората да отхвърлят Библията като основа на тяхната вяра“.⁸

Така доброто и злото стават относителни и всеки човек, ситуация или култура стават норма за „истината“. Всъщност всяка личност става бог на себе си според обещанието на Сатана „ще бъдете като Бога“ (Бит. 3:5).

Пред нас е „времето на изпитанието, което ще дойде върху целия свят да изпита онези, които живеят по земята“ (Откр. 3:10). С последни усилия Сатана ще си послужи с всякакви знамения и чудеса, за да измами света. Говорейки за тази изкусна

измама, Йоан казва: „Видях... три нечисти духа, подобни на жаби... те са духове на бесове, които, като вършат знамения, отиват при царете на цялата Вселена, за да ги събират за войната във великия ден на всемогъщия Бог“ (Откр. 16:13, 14; 13:13, 14).

Само закриляните чрез силата на Бог и укрепените духовно с истините на Писанието, което приемат за единствен авторитет, ще могат да се спасят от тази измама. Всички незащитени ще бъдат пометени от заблудата.

Първата и Втората смърт.

Втората смърт е окончателно наказание на непокаяните грешници, чиито имена не са записани в книгата на живота. Това става в края на 1000-та години (вж. гл. 27 на тази книга). От тази смърт няма възкресение. С унищожаването на Сатана и на неправоверните грехът е заличен, а смъртта премахната (1 Кор. 15:26; Откр. 20:14; 21:8). Христос уверява, че „който победи, няма да бъде поразен от втората смърт“ (Откр. 2:11).

Базиращи на това, което Писанието нарича „втора смърт“, можем да приемем, че първата смърт е тази, която всяка личност (освен малцината, взети живи на небето) преживява като последица от Адамовото прегрешение. Тя е „нормален завършек на разлагащото влияние на греха върху човечеството“.⁹

ВЪЗКРЕСЕНИЕ

Възкресението е „възстановяване на живота след смъртта в пълнота на

естество и личност”¹⁰ Тъй като човечеството е подвластно на смъртта, необходимо е възкресение за живот отвъд гроба. В Стария и Новия завет Божии вестители са изразявали надежда във възкресението (Йов 14:13-15; 19:25-29; Пс. 49:15; 73:24; Ис. 26:19; 1 Кор. гл. 15).

Надеждата за възкресението, за което имаме солидно доказателство, ни окуражава, че можем да се радваме на едно по-добро бъдеще отвъд този настоящ свят, в който смъртта е участ на всички.

Възкресението на Христос. Възкресението на праведните мъртви в безсмъртен живот е тясно свързано с възкресението на Христос, защото именно възкръсналият Христос е Този, Който ще възкреси мъртвите (Йоан 5:28, 29).

1. Неговото значение. Какво би станало, ако Христос не е възкръснал? Апостол Павел обобщава последиците: а) не би имало нужда да се проповядва евангелието: „Ако Христос не е бил възкресен, то празна е нашата проповед“ (1 Кор. 15:14); б) не би имало прощение на греховете ни: „Ако Христос не е бил възкресен... вие сте още в греховете си“ (ст.17); в) не би имало смисъл да се вярва в Исус: „Ако Христос не е бил възкресен, суетна е вашата вяра“ (ст. 17); г) не би имало всеобщо възкресение на мъртвите: „Ако се проповядва, че Христос е възкресен от мъртвите, как казват някои между вас, че няма възкресение на мъртвите?“ (ст. 12); д) не би имало надежда отвъд гроба: „Ако Христос не е бил възкресен...

тогава и тези, които са починали в Христос, са погинали“ (ст. 17, 18).¹¹

2. Телесно възкресение. Христос, Който излиза от гроба, е същият Исус, Който е живял тук на земята. Сега Той има прославно тяло, но въпреки това – материално, истинско, така истинско, че другите дори не забелязват никаква разлика в него (Лука 24:13-27; Йоан 20:14-18).

Сам Исус отрича да е някакъв дух. Говорейки на учениците Си, Той им казва: „Погледнете ръцете Ми и нозете Ми... пипнете Ме и вижте, защото дух няма плът и кости, както виждате, че Аз имам“ (Лука 24:39). За да докаже физическата реалност на възкресението, Той яде в тяхно присъствие (ст. 43).

3. Неговото въздействие. Възкресението действа като електрически удар за Христовите ученици. То променя групата слаби и изплашени мъже в храбри апостоли, готови да направят всичко за своя Господ (Фил. 3:10, 11; Д.А. 4:33). Мисията, с която се натоварват, разтърсва Римската империя и променя историята на света (Д.А. 17:6).

„Сигурността на Исусовото възкресение даде смисъл и сила за проповядване на евангелието (Фил. 3:10, 11). Апостол Петър говори за „възкресението на Исус Христос от мъртвите“ като възраждане за „жива надежда“ на вярващите (1 Пет. 1:3). Апостолите се смятат за определени да бъдат свидетели „за възкресението на Христос“ въз основа на месианските предсказа-

ния на Стария завет (Д.А. 2:31). Личните им познания за „възкресението на Господ Исус“ дават „голяма благодат“ на тяхното свидетелство (Д.А. 4:33). Апостолите предизвикват съпротивата на еврейските водачи, когато излизат да проповядват „в името на Исус възкресението на мъртвите“ (ст. 2). Когато е призован на съд пред синедриона, апостол Павел заявява, че „поради надеждата и учението за възкресението на мъртвите“ той е „съден“ пред тях (Д.А. 23:6; 24:21). На римляните Павел пише, че Христос е „обявен със сила като Божи Син чрез възкресението от мъртвите“ (Рим. 1:4). Чрез кръщението, обяснява той, християнинът потвърждава вярата си във възкресението на Христос (Рим. 6:4, 5).¹²

Двете Възкресения. Христос учи, че има две възкресения: „Възкресение за живот“ на праведните и „възкресение за осъждане“ на нечестивите (Йоан 5:28, 29; Д.А. 24:15). Хиляда години разделят двете възкресения (Откр. 20:4, 5).

1. Възкресението за живот. Възкресеният в първото възкресение се нарича „блажен и свят“ (Откр. 20:6). Възкресените няма да изпитат втората смърт в огненото езеро в края на 1000-та години (Откр. 20:14). Това възкресение за живот и безсмъртие (Йоан 5:29; 1 Кор. 15:52, 53) става при Второто пришествие (1 Кор. 15:22, 23; 1 Сол. 4:15-18). Тези, които го преживяват, няма да умрат вече (Лука 20:36). Те са свързани с Христос завинаги.

Какво ще бъде възкръсналото тяло? Както и Христос, възкресените светии ще имат действителни тела. И както Христос е възкръснал с прославлено естество, така ще бъде и с праведните. Апостол Павел казва, че Христос „ще преобрази нашето унижено тяло, за да стане съобразно с Неговото славно тяло“ (Фил. 3:21). Той нарича непрославленото и прославленото тяло съответно „естествено тяло“ и „духовно тяло“; първото – смъртно и покварено, второто – безсмъртно и нетленно. Промяната от смъртност към безсмъртие става мигновено при възкресението (вж. 1 Кор. 15:42-54).

2. Възкресението за осъждане. Неправедните биват възкресени във второто възкресение в края на 1000-та години (вж. гл. 27 на тази книга). Това възкресение продължава до последния съд и осъждането (Йоан 5:29). Хората, чиито имена не се намират в Книгата на живота, ще бъдат хвърлени „в огненото езеро“ и ще преживеят втората смърт (Откр. 20:14, 15).

Те биха могли да избегнат този трагичен край. С непогрешим език Писанието представя Божия път на спасение: „Покайте се и се отвърнете от всичките си престъпления, за да не ви погуби беззаконието. Отхвърлете от себе си всички престъпления, с които беззаконствахте, и си направете ново сърце и нов дух; защо да умрете...? Понеже Аз не благоволя в смъртта на онзи, който умира, казва Господ Йехова; затова се върнете и живеете“ (Йез. 18:30-32).

Христос обещава, че „който победи, няма да бъде поразен от втората смърт“ (Откр. 2:11). Тези, които приемат Исус и спасението, което Той носи, ще преживеят нео-

писуема радост при кулминацията на Неговото завръщане. В никога неповяхващо щастие те ще живеят във вечността заедно със своя Господ и Спасител.

Бележки

1. „Безсмъртие“; SDA Bible Encyclopedia, rev. ed., стр. 621.

2. През вековете изтъкнати християни от различни деноминации – лутерани, реформирани християни, англикани, баптисти, презвитерианци, методисти и др. – са развили библейското учение за условното безсмъртие. Сред най-известните са следните: XVI в. – Мартин Лутер, Уилям Тиндейл, Джон Фърт, Джордж Уишарт; XVII в. – Робърт Овертън, Самюел Ричардсън, Джон Милтън, Джордж Уитър, Джон Джаксън, Джон Кан, архиепископ Джон Тилотсън, д-р Айзък Бароу; XVIII в. – д-р Уилям Кауърд, Хенри Лейтън, Джоузеф Скот, д-р Джоузеф Прийстли, Питър Пекар, архидякон Франсис Блякбърн, епископ Уилям Уорбъртън, Самюел Бърн, д-р Уилям Уистън, д-р Джон Тоти, проф. Хенри Додуел; XIX в. – епископ Тимъти Кендрик, д-р Уилям Томсън, д-р Едуард Уайт, д-р Джон Томас, Х. Х. Добни, архиепископ Ричард Уотъли, Дийн Хенри Алфърд, Джеймс Пантън Хем, Чарлз Хъдсън, д-р Робърт Дейл, Фредерик Фарар, Херман Олсхаузен, Кенън Хенри Констабъл, Уилям Гладстон, Джоузеф Паркър, епископ Джон Пероун, сър Джордж Стоукс, д-р У. Браун, д-р Дж. Ейгър Бийт, д-р Р. Ф. Уеймаут, д-р Лимън Абът, д-р Едуард Бийчър, д-р Иманюел Петавел-Олиф, д-р Франц Делич, епископ Чарлз Еликът, д-р Джордж Дана Бордмън, Дж. Х. Петингел; XX в. – Кенън Уилям Хей Ейткън, Ерик Люис, д-р Уилям Темпъл, д-р Джерардус ван дер Лееюв, д-р Обри Вайн, д-р Мартин Хайнекен, Дейвид Дейвис, д-р Базил Аткинсън, д-р Емил Брунър, д-р Рейнолд Нийбур, д-р Т. А. Кантонен, д-р Д. Р. Г. Оуен. Вж. Questions on Doctrine, с. 571-609; Froom, The Conditionalists Faith of Our Fathers (Washington, D. C.; Review and Herald, 1965, 1966), vols. 1 and 2.

3. Вж. „Death“; SDA Bible Dictionary, rev. ed., pp. 277, 278.

4. R. L. Harris, „The Meaning of the Word Sheol as Shown by Parallels in Poetic Texts“; Journal of the Evangelical Theological Society, Dec. 1961, pp. 129-135; вж. също SDA Bible Commentary, rev. ed., vol. 3, p. 999.

5. Вж. например SDA Bible Commentary, rev. ed., vol. 5, p. 387.

6. Единственото изключение е, когато sheol се използва фигуративно (вж. Йез. 32:21) или hades в притча (Лука 16:23). Sheol се среща повече от 60 пъти в Стария завет, но никъде не се отнася до място за наказание след смъртта. По-късно идеята е била прилепена към gehenna (Марк 9:43-48), не към hades. Има само едно изключение (Лука 16:23). Вж. също SDA Bible Commentary, rev. ed., vol. 3, p. 999.

7. Смятало се е, че следните пасажии представляват проблем за този възглед за учението на Писанието за естеството на смъртта. Но по-внимателното разглеждане показва, че те са в пълна хармония с останалата част от Писанието.

а. Смъртта на Рахил. Относно смъртта на Рахил Писанието казва: „като предаваше душа“ (Бит. 35:18). Този израз просто означава, че в последните мигове от съзнателния си живот и с последния си дъх тя е дала на сина си име. Други преводи на същия стих гласят: „с последния си дъх“ (Нов международен превод).

б. Илия и мъртвото момче. Когато Илия се е помолил душата на мъртвия син на

вдовицата от Сарепта да се върне, Бог е отговорил, като е съживил момчето (3 Ц. 17:21, 22). Това е резултат от съединяването на жизнения принцип с тялото, от които нито едно не може да съществува или да е съзнателно само по себе си.

в. Появяването на Моисей на планината. Появяването на Моисей на Планината на преображението не предоставя доказателства за съществуването на съзнателни духове или за присъствието на всички праведни мъртви в небето. Малко преди това събитие Исус казва на учениците Си, че преди да умрат, някои от тях ще видят Човешкия Син в царството Му. Това обещание се изпълнява за Петър, Яков и Йоан (Мат. 16:28-17:3).

На планината Христос им разкрива една миниатюра на Божието царство на славата. Там са Христос, славният Цар, заедно с Моисей и Илия, представители на двата типа поданици на царството. Моисей е представител на праведните мъртви, които ще възкръснат от гроба при Второто пришествие, а Илия представя живите праведни, които ще бъдат преобразени в небето, без да преживеят смърт (4 Ц. 2:11).

Юда предоставя доказателства за специалното възкресение на Моисей. След като Моисей умира и е погребан (Вт. 34:5, 6), има спор между Михаил и дявола за тялото на Моисей (Юда 9). От начина, по който Моисей изглежда на планината, можем да заключим, че дяволът е изгубил спора и Моисей е възкръснал от гроба си, с което става първият, изпитал възкресяващата сила на Христос. Това събитие не предоставя доказателства за доктрината за безсмъртието на душата. То по-скоро подкрепя доктрината за телесното възкресение.

г. Притчата за богаташа и Лазар. Историята на Христос за богаташа и бедния Лазар е използвана в подкрепа на становището за съзнателното състояние на мъртвите (Лука 16:19-31). За съжаление, тези, които я тълкуват по този начин, не разбират, че тази история е притча, която, възприета буквално във всичките ѝ подробности, би била абсурдна. Това би означавало, че мъртвите достигат до наградата си като реални същества с телесни части като очи, език и пръсти. Всички праведни биха били в лоното на Авраам, и небето и адът биха се намирали толкова близо, че да се чуват разговорите помежду им. И двете групи хора биха получили наградата си при смъртта в противовес на учението на Христос, че ще я получат при Второто пришествие (Мат. 25:31-41; Откр. 22:12).

Но тази история е притча – един от любимите методи на поучение, използван от Христос. Всяка притча има за цел да предаде известна поука и поучението на Христос няма нищо общо със състоянието на мъртвите. Поуката от тази притча е важноста на живота според Божието слово. Исус показва, че богаташът е бил прекалено зает с материализма и е пренебрегнал грижата за нуждаещите се. Вечната съдба се решава в този настоящ живот, няма второ благодатно време. Писанието ни насочва към покаяние и спасение и ако не се вслушаме в предупреждението на Божието слово, нищо няма да може да достигне до съзнанието ни. Така Христос приключва притчата с думите: „Ако не слушат Моисей и пророците, то и от мъртвите да възкръсне някой, пак няма да се убедят“ (Лука 16:31).

Христос просто използва елементи от позната еврейска история, в която мъртвите разговарят. (Концепцията на притчата за лоното на Авраам и ада е твърде сходна с еврейските предания. Вж. „Discourse on the Greeks Concerning Hades“; Josephus' Complete Works, trans. by William Whiston [Grand Rapids: Kregel, 1960], p. 637.) По подобен начин намираме в Библията и притча, в която дърветата говорят (Съд. 9:7-15; срв. 4 Ц. 14:9). Никой не би използвал тази притча, за да докаже, че дърветата могат да говорят. Така и ние би трябвало да се въздържаме да придаваме на Христовата притча смисъл, противоречащ на изобилните доказателства от Писанието и на личното поучение на Христос, че смъртта е сън.

д. Обещанието на Христос към разбойника на кръста. Христос обещава на разбойника на кръста: „Истина ти казвам днес ще бъдеш с Мен в рая“ (Лука 23:43). Очевидно

раят е синоним на небето (2 Кор. 12:4; Откр. 2:7). Както гласи преведеният текст, Христос би отишъл на небето още в онзи петък, за да бъде в Божие присъствие, както би направил и разбойникът. И все пак в утрото на възкресението сам Христос казва на Мария, която е паднала пред нозете Му, за да Му се поклони: „Не се допирай до Мен, защото още не съм се възнесъл при Отца; но иди при братята Ми и кажи им: Възнасям се при Моя Отец и вашия Отец, при Моя Бог и вашия Бог“ (Йоан 20:17). Фактът, че Христос остава в гроба през почивния ден, се потвърждава от думите на ангела: „Елате и вижте мястото, където е лежал Господ“ (Мат. 28:6).

Дали Христос противоречи на самия Себе Си? В никакъв случай. Решението за разбирането на текста включва пунктуацията. Ранните ръкописи на Библията не са имали запетайки или разстояния между думите. Въмъкването на пунктуационните знаци и разделянето на думите може да промени значително смисъла на текста. Библейските преводачи използват най-добрата си преценка при разполагането на пунктуационните знаци, но тяхната работа определено не е била боговдъхновена.

Ако преводачите, които като цяло са свършили чудесна работа, бяха поставили запетайката в Лука 23:43 след думата „днес“, а не преди нея, пасажът не би противоречал на учението за смъртта в останалата част на Библията. Тогава думите на Христос биха били разбрани правилно като означаващи: „Истина ти казвам днес [днес, когато умирам като престъпник], ще бъдеш с Мене в рая“. В хармония с библейското учение Исус уверява разбойника, че той ще бъде с Него в рая – обещание, което ще се изпълни след възкресението на праведните при Неговото второ идване.

е. Да отида и да бъда с Христос. „Защото за мен да живея е Христос, а да умра – придобивка“, казва Павел, „защото ме заплениват и двете възможности, понеже имам желание да си отида и да бъда с Христос, което би било много по-добре“ (Фил. 1:21, 23). Дали Павел е очаквал при смъртта си веднага да влезе в небето?

Павел пише много по тази тема да бъде с Христос. В друго писмо той пише за онези, които „спят в Исус“. При Второто пришествие, пише той, праведните мъртви ще възкръснат и заедно с живите праведни ще бъдат „грабнати заедно с тях в облаците да посрещнем Господа във въздуха; и така ще бъдем винаги с Господа“ (1 Сол. 4:14, 17).

На този фон виждаме, че в писмото му до филипяните Павел не представя подробно описание на случващото се при смъртта. Той просто изразява желанието си да напусне настоящото си трудно съществуване и да бъде с Христос, без да предава никакви препратки или обяснения за периода между смъртта и възкресението. Надеждата му е съсредоточена върху обещаното лично приятелство с Исус през цялата вечност. За тези, които умират, вече няма интервал между времето, когато са затворили очите си при смъртта, и времето, когато отново ще ги отворят при възкресението. Тъй като мъртвите нямат съзнание и не осъзнават изтичането на времето, утрото на възкресението ще изглежда като настъпило миг след смъртта. За християнина смъртта е придобивка: вече няма изкушения, изпитания и скърби, а при възкресението се получава подаръкът на славното безсмъртие.

8. White, *The Great Controversy*, p. 558.

9. „Death“; *SDA Bible Dictionary*, rev. ed., p. 278; cf. *Questions on Doctrine*, p. 524

10. „Resurrection“; *SDA Bible Dictionary*, rev. ed., p. 935.

11. *Questions on Doctrine*, pp. 67, 68.

12. „Resurrection“; *SDA Bible Dictionary*, rev. ed., p. 936.

